

S. Sayısı : 243

Hazineden taksitle gayri menkul mal satın almış olanların taksit bedellerinin tecili hakkındaki 2222 sayılı kanuna ek kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/455)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/763

.9 - III - 1936

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Hazineden taksitle gayrimenkul mal satın almış olanların taksit bedellerinin tecili hakkındaki 2222 sayılı kanuna zeylen Maliye vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 18 - II - 1936 da Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

İ. İnönü

Esbabı mucibe lâyihası

Taksitle satılmış olan millî ve metruk mallardan borçlu olanların bir kısmı bu borçlarını muayyen taksit zamanlarında ödememekte oldukları anlaşılması üzerine bu vaziyetin esbab ve avamili bilinmek üzere yapılan inceleme sonunda bu hususta aşağıda yazılı tedbirlerin alınması lüzumlu ve faideli görülmektedir.

a) Menşei itibarile tecil kanunundan istifade etmemiş olan bir kısım malların satış bedellerinin de tecile tâbi bulundurulması,

b) Yapılmış ve yapılacak tecillere rağmen borçlarını ödeyemeyeceklerini anlayanlar aldıkları toprakları geri vermek istedikleri takdirde bunların bazı şerait dâhilinde geri alınması,

c) Tediye senesi hulûl etmemiş olan borçlara mahsuben yapılacak tediyeatın iskonto hakkından istifade ettirilmesi için borcun tamamının ödenmesi şart koşulmayarak kısmen yapılan tediyeatların da bu haktan istifade ettirilmesi,

d) Taksit bedellerine mukabil Devlet tahvillerinin kabul olunması,

Bu tedbirler cümlesinden olup tafsilâtı âtiye de her birinin esbabı mucibesini teşkil etmektedir:

a) 1773 numaralı kanun :

1 - Tam mülkiyeti Hazineye aid olan millî emlâkin

2 - Mütegayyib eşhastan metruk olan malların,

3 - Mübadil rumlardan metruk bulunan 25 mart 1931 tarihine kadar satılmış olanların, Sekize kadar baliğ olan taksitlerini azamî on ikiye iblâğ ettirmiş idi.

Bu malların satış senelerinde bilmüzeyede tekarrür etmiş olan bedellerinden işbu tecil neticesinde sinini atiyeye bilinkisam tesaduf edenler, malların temin ettiği vardat itibarile, borçlulara kâfi bir tediye kudreti vermeğe müsaid olmadığı anlaşılarak 2222 numaralı kanunla taksitleri 20 seneye uzatan yeni bir tecil muamelesinin tatbiki lüzumlu görülmüştü. Ancak mübadil rumlardan mterûk olan mallar tam mülkiyeti Hazine uhdesinde olmayıp mübadil zümrenin 1771 numaralı kanun mucibince ödenmesi lâzım gelen istihkaklarının karşılığında ibaret olduğundan yapılan son

tecilin bu malları satın almış olanlara da teşmil ile mübadil zümre istihkaklarının tanzimi keyfiyetini uzun senelere talik etmesi gibi bir vaziyetin hâsıl olmaması için 2222 numaralı kanunun kabul ettiği yirmi senelik tecil muamelesi bu malların satış bedellerinden borçlu olanlara teşmil olunmuş olarak yalnız tam mülkiyeti Hazineye aid olan millî emlak ile mütegayyip eşhas mallarına inhisar ettirmiş idi. Şu suretle 25 mart 1931 tarihine kadar sekiz seneye kadar vade ile mübadil mal satın almış olanların borçları azamî 12 taksitte kalmış bulunmaktadır. Yapılan bu tecillere rağmen yine bir kısım borçluların, taksitlerini ödeyememekte oldukları vaki olan müracaatlardan anlaşılması üzerine bu müşkilâtın nereden ileri geldiğini yeniden incelemek zarureti hâsıl olmuştur. Bu inceleme neticesinde ödeme müşkilâtının en ziyade tediye vadeleri azamî 12 taksite çıkarılmış olan rum mallarının satış bedelleri üzerinde tekâsüf ettiği görülmüştür.

Toplanan ihşai malûmat bu vaziyeti rakam ile de pek sarîh bir surette ifade etmektedir. Şöyleki:

Tam mülkiyeti Hazine uhdesinde olan millî mallarla mütegayyip şahıslardan metruk olup yirmi seneye tecil edilmiş olan malların 934 senesi sonuna kadar vadesi hulûl eden taksitleri mecmuu (22 148 150) liradır. Bunun yüzde 77 si olan 17 269 325 lirası tahsil olunmuş ve yüzde yirmi üç nisbetinde olmak üzere (4 878 825) lira bakıyesi kalmıştır.

Halbuki satılmış olan mübadil mallarının tahakkukuna nisbetle tahsilât miktarı daha düşüktür ve aynı esas dairesinde olmak üzere (7 219 590) liralık tahakkuka mukabil 934 gayesine kadar yapılan tahsilât bunun ancak yüzde 64 dü nisbetinde olmak üzere (4 655 347) lira, tahsil olunmayan miktar ise (2 564 241) liradır. Bakayanın birincide % 23 nisbetinde kaldığı halde rum mallarında % 36 derecesine varması da bu kısım malların bedellerinin ödeme vaziyeti üzerinde her halde bazı tedabir alınması lüzumunu tebarüz ettirmektedir.

Ödeme vaziyetini kolaylaştırmak için alınması lâzım gelen tedabir 2222 numaralı kanunun neşrine esas olmak üzere yapılan incelemeler sonunda taksitlerin bir kısmının affi yolunda değil, taksitlerin uzatılması şeklinde takarrür etmiş olmasına göre mübadil malları için aynı esas işbu lâyihada takib olunmuştur.

Kezâlik alman tedbirin 934 senesi sonuna kadar vadesi hulûl etmiş bulunan taksitlerini tamamen ödemiş olan vatandaşlarımızın aleyhine bir netice vermemesi için tecilin 934 yılı sonuna kadar vadesi hulûl ettiği halde henüz ödenmemiş olan, taksitlere kadar şümullendirilmesi caiz görülmüştür.

Netekim yukarıda arzolunduğu veçhile mübadil mallarının 1934 malî yılı sonuna kadar vadesi hulûl eden taksitlerine mahsuben yapılan (4 655 347) liralık tahsisattan (2 664 326) lirası 6195 borçluya aid olmak üzere 1934 malî yılı sonuna kadar vadesi gelmiş olan bütün taksitlere isabet etmektedir. Yani 6195 vatandaşın vadesi gelmiş olan bütün taksitlerini ödemiş bir vaziyette bulunmaktadır. Geri kalan (1 991 021) liranın 7275 borçlusu ise 1934 malî yılı sonuna kadar ödemek mecburiyetinde oldukları taksitlerin ancak bir kısmını ödemişlerdir.

Binaenaleyh borcunu tamamen ödemeyenlerin ödeyenler aleyhine tecilden istifade ettirilmelelerine meydan vrilmemek için yapılacak tecil muamelesi her iki borçlular üzerine seyyanen müesir olabilecek veçhile ancak 1934 malî yılından sonra vadesi hulûl edecek olan ve (1 770 401) liraya baliğ olan taksitlere aid olacak veçhile tanzim olunmuştur.

Lâyihanın birinci maddesine bu maksadı temin edecek veçhile ahkâm konulmakla beraber tecili mevzuunu teşkil edecek olan malların nevelerinin tayininde de aynen 2222 numaralı kanunun akardan mâda olan mallar hakkındaki esasları muhafaza edilmiş bulunmaktadır. Şu suretle mübadil mallardan ziraaata mahsus her nevi arazi, yani tarla, bağ, bahçe ve fındıklık alanlar ile mahsulâtı ziraiyeyi ihzar, imar, ve tasfiye eden veya faaliyeti mahsulâtı arziye ile alâkadar imalâthane, tasirhane ve fabrika ve mümâsillerini satın alanlar ve bir de bir mesken veya irat getirmeyen arsa alanlar bu tecilden istifade edecekler ve bunların 1943 senesinden sonraya isabet eden borçları da millî ve mütegayyip eşhastan mal alanların borçları gibi ihale tarihinden itibaren yirmi senede almmak üzere 20 taksite çıkmış bulunacaktır.

Millî ve metrûk malların taksitlerini tediye hususunda mevcut olan sıkıntının bir kısmı da bolluk senelerinde yüksek bedellerle satılmış olan mallardan bilhassa tarla, bağ ve bahçe gibi ziaate

mahsus toprakların eski verimlerini kaybetmiş olmasından ileri gelmektedir.

Bu sıkıntı yalnız mübadil topraklarına da bittabi inhisar ettirilemez. Menşeleri ne olursa olsun bütün topraklarda bu hal vardır. Bu malların taksit bedellerinin tediye kabiliyetini kolaylaştırmak için vadeleri yirmi seneye kadar uzatılmış olmasına göre vadenin daha fazla uzatılması da maksadı yine temin edemeyecektir. Bilâkis binlerce vatandaşın aldıkları mallardan dolayı altına girdikleri borçların uzayıp gitmesini mucip olacaktır. Bir kimse aldığı malın verilmemiş olan taksitlerini yirmi seneye uzatılmış olmasına rağmen ödeyememek vaziyetine düşmüş ise artık toprağın sahibine ne borcunu ödeyecek ve ne de birgeçim temin edecek bir mal olmaktan çıkmış bulunduğunu kabul etmek zaruridir. Bu halin neticesi olarak verdiği taksitlerden, toprağına sarfettiği emekten de vaz geçerek aldığı toprağı geri vermek isteyen vatandaşlarımızdan artık aktü bey ile tekarrür eden bedelin bakiyesini istemekte ısrar etmekten ise toprağı geri almak en hayırlı bir tedbir olarak mütalea edilmiştir.

Ancak arttırmalara iştirâk ederek rekabet saikasile malı üzerlerinde tekarrür ettirdikten sonra hiç bir borç ödememiş olanların malları da geri almadığı takdirde bunların hakikaten bir toprak sahibi olmak ve borcunu ödemek maksadile mal alan ve bolluk senelerinde aldığı malın gelirinin bir kısmını borcuna verenler arasında bir fark kalmıyacağından geri alma tedbirinin hiç olmaz ise % 20 tediye ile meşrut kılmasını da zarurî görülerek lâyihanın ikinci maddesine ana göre ahkâm derç olunmuştur.

e) 726 numaralı kanun vadesi hulûl etmeden evvel tamamı verilen borç sahibi lehine % 6 iskonto yapılmasını âmir bulunmaktadır. Ve bu borca mahsuben ve kısmen yapılacak tediye için iskonto yapmağa müsaid bir hükmü ihtiva etmemektedir.

Borcundan kurtulmak için eline para geçen bir kimseyi bu parayı her şeyden evvel borcuna kapatmağa teşvik maksadile ittihaz edilmiş olan işbu kanunî tedbir taksitler uzun vadelerle uzatılmış olduğu için millî emlak borçlu olanları teşvik edememiştir. Bundan dolayı borcunu kısmen ödeyenler için % 6 iskonto yapılması muvafık görülmüştür. Ancak her hangi bir taksitin vadesinin hulûlüne pek az bir zaman kaldığı halde mahza iskonto hakkından istifade etmek için vadeden bir kaç gün evvel tediye yapacaklarla vadenin hulûlünden çok az evvel tediye yapacakların aynı haktan istifade ettirilmesi doğru görülmediğinden iskonto muamelesinin yapılmasını borcun vadesinin hulûlünden en aşağı bir sene evvel tediye edilmesile meşrut kılmak madelete daha muvafık görülerek lâyihanın üçüncü maddesi bu mülâhazat dairesinde tanzim olunmuştur.

d) Millî emlak taksitlerine kabul edilmekte bulunan tahviller elyevm (İstikrazı dahilî) (Ergani bakır madeni) (Erzurum - Sivas hattı) tahvillerinden ibarettir.

Bunlardan başka % 5 faizle 7 senelik Hazine tahvilleri de ancak 1 - VIII - 932 tarihinden sonra satılmış olan malların bedellerine karşılık olarak kabul edilmektedir. Kezalik % 2 faizli ve 20 senelik tahviller de yalnız 927 malî senesi sonuna kadar tahakkuk eden Hazine alacaklarına karşı kabul olunmaktadır. Mevcud tahvillerden % 7,5 faizli 50 senelik vadesi olanlar ile (Seyrisefain tahvilleri) ve bir de 24 - VI - 935 tarih ve 2808 sayılı kanunla yurtluk, ocaklık istihkak vesikalarının itfasına karşılık olmak üzere tedavül mevkiine çıkarılan tahvillerin millî emlak taksitlerine kabulünü müsaid ahkâm mevcut değildir.

Millî emlak borçlu olanların işbu borçlarının ödenmesi kabiliyetinin arttırılması için ittihaz olunan tedabir meyânında millî ve mütegayyib eşhas mallarını satın almış olan kimselerin şimdiye kadar kabul olunmayan tahvilleri veya kısmen kabul olunan tahvilleri vermek kudreti ile borçlarını ödemek istedikleri takdirde bu tahvillerin de kabul olunması münasib görülmüştür.

Bonolar eski senelerde yüksek bedellerle satın almış olanların ödeme kabiliyetlerinin kolaylaştırılmasına maksur olduğu için zikrolunan tahvillerin kabulü keyfiyeti bu kanunun neşri tarihine kadar arttırma ile satılmış olan mallara maksur olacaktır ve mübadil zümreye aid malları ile gayrimübadil zümreye aid olan malların satışlarına teşmil olunmayacaktır. Lâyihanın 4 ncü maddesi de mütaleata göre tanzim edilmiştir.

1934 senesine kadar

vadesi gelen tak-
sitlerin tahakkuku

T A H S İ L Â T

B A K A Y A

29 367 470	12 043 451	9 881 221	2 678 991	4 764 075	Bilûmum millî met- ruk emval
7 219 590	2 664 326	1 991 021	661 997	1 902 244	Mübadil malları
22 148 150	9 379 125	7 890 200	2 016 994	2 861 831	Millî ve mütegayyib malları
			9 379 125	2 016 994	
			7 890 200	2 861 831	
22 148 150	Millî ve mütegayyib malların tahsilâtı	17 269 325	%77 4 878 825		bakayası %23
			2 664 326		661 997
			1 991 021		1 902 244
2 219 590	Mübadil malların tahsilâtı	4 655 347	%64 bakayası	2 564 241	36

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye encümeni
Karar No. 57
Esas No. 1/455

4 - V - 1936

Yüksek Reisliğe

Hazineden taksitle gayrimenkul mal satın almış olanların taksit bedellerinin tecili hakkındaki 2222 sayılı kanuna ek olarak tanzim edilip Başvekâletin 9 mart 1936 tarih ve 6/763 sayılı tezkeresile Büyük Meclise sunulan ve encümenimize havale olunan kanun lpayihası Maliye vekili bulunduğu halde tetkik ve müzakere olundu :

Ziraat mahsullerindeki kıymet düşüklüğü üzerine Hazineye aid olarak taksitle satılan ziraate aid gayrimenkullerin bedelleri için 2222 sayılı kanunla bir müsaade daha yapılmış, aneak mübadillerin istihkak bakıyeleri karşılığı olan gayrimenkul mallar bunun dışında bırakılmıştı; ve bununla da son kısmı malların evvelce kararlaştırılan vadelerinde paraya çevrilmesi ve mübadillere dağıtılması düşünülmüştü. Halbuki bir çok yerlerde bu kabul malları alan yurttaşlar; vaziyetlerinin evvelce kararlaştırılan vadelerde borçlarını ödemeğe müsaid olmadığını umumî bir istek halinde bildirdikleri gibi hâdiseler de bu dileklerin sıhhat ve ehemmiyetini tebarüz et-

tirmiştir.

Borçluları takatlerini aşan kayıtlar içinde tutmak, alacağın tahsilini mümkün kılmayacağı gibi yıllardan beri gayrimenkulü imar eden yurttaşları zararlandıracaktır. Hazine ise, bedeli ödenemeyen gayrimenkulleri istirdad etmek, yeniden satış yapmak ve aradaki farkı ilk alana tazmin ettirmek gibi işlere girişecektir. Bütün bunlar; mübadiller için fazla değil belki daha eksik bir kıymet getireceği gibi bu işler için kaybedilecek zaman dahi taksitlerin uzatılmasıyla geçecek zamandan kısa olmayacaktır.

Bu itibarla encümenimiz de mübadillerin istihkak bakıyeleri karşılığı olan gayrimenkullerin yirmi taksite bağlanmasını ziraatle uğraşan yurttaşlar kadar mübadil vatandaşlar için faydalı görmüş ve lâyihayı esas itibarile kabul etmiştir.

Encümenimiz Hazinece satılan gayrimenkule aid hükümlerin ayrı ayrı kanunlarda fıkralar halinde kalmasını doğru bulmayarak 1073 ve 2222 sayılı kanunlardaki hükümleri de yeni lâ-

(S. Sayısı : 243)

yiha içine alarak lâyhada taknin noktasından esaslı değişiklikler yapılmıştır.

Lâyihanın birinci maddesi beş fıkraya ayrılarak (A) fıkrasında yirmi taksit esasının gerek Hazineye aid ve gerek mübadil istihkakları karşılığı mallar için cari olacağı ifade edilmiştir.

(B) fıkrasına 2222 sayılı kanunun birinci maddesindeki Hazineye aid akarlara müteallik hüküm aynen konulmuştur.

(C) fıkrasına, yine 2222 sayılı kanundaki Hazineye aid malların hangi tarihten taksitlendirileceğine aid hükümler konulmuştur.

(D) fıkrası mübadillere aid gayrimenkul bedellerinin 1934 malî yılından sonra tahakkuk etmiş ve edecek taksitlerinin uzatılmış olduğu tasarih edilmiştir. Vatandaşların ekserisi 1934 ve daha evvelki yıllara aid borçlarını kısmen veya tamamen ödedikleri cihetle ödemeyenler lehinde bir fark yapmamak için taksitlendirme işinin Hazineye aid mallarda yapıldığı gibi umumî bir mebde alınması ve bunun da 1934 malî yılı sonu olması encümenimizce de tasvip edilmiştir.

(E) fıkrası 2222 sayılı kanunla bundan sonra gecikecek taksitler için konulan % 9 faiz ta-

hakkuk ettirilmesi hükmünün ipka ve teşmil edildiğini ifade etmektedir.

Encümenimiz lâyihanın ikinci maddesine bir fıkra ilâve ederek geri vermek hakkından varislerin veya her hangi suretle mala, yine Hazineye borçlu kalarak, sahip olanların da istifade edeceklerini tasrih eylemiştir.

Lâyihanın üçüncü ve dördüncü maddeleri bazı ibare tadilile aynen kabul edilmiştir.

Encümenimizce ilâve edilen beşinci maddede, yukarıda izah edilen sebepler altında ilga edilen kanunların numaraları konulmuştur.

Lâyiha bu tadillerle Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye E. Reisi Na.	M. M.
Malatya	Isparta
M. Nedim Zapçı	Kamâl Ünal
Kâtib	
Çankırı	Diyarbakir
Mustafa Önsay	Huriye Öniş
İstanbul	Çoruh
Y. Yazıcı	I. Sami Muş
Erzurum	Diyarbakir
Pertev Demirhan	Z. Tiğrel
	Ş. Öndersev

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 190

Esas No. 1/455

9 - VI - 1936

Yüksek Reisliğe

Hazineden taksitle gayrimenkul mal satın almış olanların taksit bedellerinin tecili hakkındaki 2222 sayılı kanuna ek olarak kazırlanmış olup Başve-kâletin 9 mart 1936 tarih ve 6/763 sayılı tezkere-sile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Ma-liye encümeninin mazbatasile birlikte encümeni-mize verilmiş olmakla Maliye vekili Fuad Ağralı hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu:

Taksitle satılmış olan gayrimenkul malların taksit bedelleri için 1773 sayılı kanunla kabul edilmiş olan tecil, 2222 sayılı kanunla biraz daha tevsi edilmiş ise de bu son müsaade mübadilleri- istihkak bakiyeleri karşılığı olan geyrimenkul malların taksitlerine teşmil olunmamış idi. Bu ka-bil malları satın alan vatandaşların da bu müsa-

adeden istifade ettirilmesine bu günkü vaziyet-leri itibarile zaruret hissedildiği anlaşılmiş ve bu maksatla hazırlanan lâyiha esas itibarile muvafık görülmüştür.

Maliye encümenince yukarıda bahsı geçen ka-nunlardaki hükümleri de ihtiva etmek üzere lâ-yihaya yeni bir şekil verilmiş bulunmakta ise de encümenimiz Hükümetçe hazırlanan lâyihayı, u-zun ve derin tetkikat neticesinde tesbit olunan esaslara daha uygun bulmuş ve 2222 sayılı ka-nunla Hazineye aid bir kısım mallar hakkında tayin ve tatbik edilen hükümlerin tekrarımda da fayda mülâhaza edilmemiş olduğundan Hüküme-tin birinci, ikinci, üçüncü, altıncı ve yedinci mad-delerini olduğu gibi ve dördüncü maddesini de

yazılı bakımından ufak bir tadille kabul etmiştir.

Vakıflar umum müdürlüğünce satılan ve Hazinece satılarak aidiyeti itibarile Vakıflar umum müdürlüğüne devrolunan mallardan bu lâihanın birinci maddesinde bahsolunan mahiyette olanların taksitlerinin de yirmi seneye çıkarılması muvafık olacağı düşünülmüş ve bu maksatla hazırlanan beşinci madde lâihaya eklenmiştir.

Müstacelen müzakere buyurulmak dileğine Umumî Heyetin tasvibine konulmak üzere Yük-

sek Reisliğe sunuldu.

R. V.	M. M.	
Isparta	Trabzon	Çorum
Mükerrem Ünsal	Sırrı Day	M. Cantekin
Çorum	Gazi Antep	Gümüşane
E. Sabri Akgöl	A. H. Ayerdem	D. Sakaryalı
Mardin	Muş	Ordu
R. Erten	Ş. Ataman	H. Yalman
Seyhan	Sivas	Sivas
N. Eldeniz	R. Başara	Remzi Çiner
Yozgad		
S. Içöz		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Hazineden taksitle gayrimenkul mal satın alınmış olanların taksit bedellerinin tecili hakkındaki 2222 sayılı kanuna ek kanun lâihası

MADDE 1 — 1771 sayılı katî tasfiye kanununun meriyetinden evvel bedelleri taksitle ödenmek üzere mübadil rumlardan metrük her türlü ziraata mahsus erazi ile mahsulâtı zira-iyeyi ihzar, imal ve tasfiye eden veya faaliyeti mahsulâtı arziye ile alâkadar olan imalâthane, tasirhane ve fabrika ve mümasillerini iştirâ eden veya bir meskeni veya irat getirmeyen arasaları Hazineden arttırma ile satın alanların 1934 malî yılından sonra tahakkuk etmiş ve edecek taksit bedelleri, tarihi ihaleden itibaren 2222 numaralı kanun hükümleri dairesinde yirmi taksitte alınmak üzere tecil edilmiştir.

MALİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Hazinece satılan gayrimenkul mallar taksitlerinin uzatılması ve ödenmesi ve bazı malların Hazineye geri verilmesi hakkında kanun lâihası

MADDE 1 — Bedelleri taksitle ödenmek şartile 25 mart 1931 tarihine kadar gerek Hazineye aid ve gerek mübadillerin istihkak bakiyeleri karşılığı olan ve Hazinece satılan gayrimenkul mallardan mütevellid borçlar aşağıdaki hükümlere tâbidir:

A - Hazineden, her türlü ziraate muhassas arazi ile ziraî mahsulâtı ihzar, imal ve tasfiye eden veya faaliyeti arzî mahsulât ile alâkadar olan imalâthane, tasirhane, fabrika ve mümasillerini veyahud bir mesken veya irad getirmeyen arsa satın alanların borçları, ihale tarihinden itibaren yirmi seneyi geçmemek ve yirmi taksitte alınmak üzere tecil edilmiştir.

B - Hazineye aid âkar mahiyetindeki gayrimenkul mallardan mütevellid borçlar, 3 - VI - 1933 tarihinde her kaç taksit kalmış ise bir misil arttırılmak suretile tecil olunmuştur.

C - Hazineye aid satılan gayrimenkullerden mütevellid olup 3 - VI - 1933 tarihinde bakiye bulunan borçlar (A) fıkrası mucibince tecil veya (B) fıkrası mucibince bir misil tezyid edilen taksitler tefrik olunarak alâkadarların 1933 malî yılından itibaren ödemeğe mecbur olacakları paralar, o malların vergi borçlarıyla beraber tahsil olunur. Bu taksitleri vermekten imtina edenler hakkında da tahsili emval ka-

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Hazineden taksitle gayrimenkul mal satın almış olanların taksit bedellerinin tecili hakkındaki 1773 numaralı kanunu tadil eden 2222 numaralı kanuna ek kanun lâyihası

MADDE 1 — Hükûmetin 1 nci maddesi aynen.

Hü.

Mal. E.

MADDE 2 — Öteden beri Hazineye aid olan veya muhtelif kanun ve muahedelerle Hazineye intikal eden ve yahut bedelleri mübadil zümre istihkakına karşılık tutulmuş ve bu kanunun neşrinden evvel arttırma ile satılmış olan her nevi arazi ile iratsız arsalardan borçlu olan müşterilerden, borcunun yüzde yirmisini tediye etmiş vaziyette olanlar veya tediyaatını bu nisbete iblâğ edecekler - aldıkları mal tapuya raptedilmiş olsun olmasın - verdikleri paradan dolayı Hazineyi ibra etmek veya başka hiç bir talepte bulunmamak şartile bu malları geri verdikleri takdirde borçlarının bakiyesi tahsil olunmaz.

MADDE 3 — Vadesi hulûl etmeyen taksitlere mahsuben yapılacak tediyaat ne miktarda olursa olsun, vadeden bir sene evvel verildiği takdirde, yüzde altı nisbetinde iskontoya tâbi tutulur.

MADDE 4 — Hazinece satılmış olan millî ve mütegayyip eşhas mallarının bedellerine Devlet tahvilleri kanunu mahsuslarında münderiç ahkâm mucibince kabul edilir.

nununun ahkâmı tatbik edilir.

D - Mübadillerin istihkak bakiyeleri karşılığı olarak satılan geyrimenkullerden (A) fıkrasındaki malların ancak 1934 malî yılından sonra tahakkuk etmiş ve edecek borçları (A) fıkrası mucibince temdid ve taksitlere tefrik edilerek bu malların vergi borçlarıyla beraber tahsil olunur. Bu taksitleri müddetleri içinde ödemeyenler hakkında da tahsili emval kanunu hükümleri tatbik olunur.

E - Yukarıki fıkralara göre tahakkuk etmiş taksitleri zamanında vermeyenlerin, gelecek müddetlere aid olmak üzere borçlarına % 9 faiz ilâve olunur.

MADDE 2 — Aidiyeti ne olursa olsun, bedelleri taksitle ödenmek üzere Hazineden her nevi arazi ve iratsız arsa satın alanlardan borcunun en az % 20 sini üdememiş bulunanlar veya tediyaatlarını bu nisbete iblâğ edecek olanlar - Aldıkları mal tapuya bağlanmış olsun olmasın - verdikleri paradan dolayı Hazineyi ibra etmek ve başka hiç bir talepte bulunmamak şartile bu malları geri verebilirler. Bu takdirde borçları terkin olunur.

Bu hükümden gayrimenkule varis veya her hangi sıfatla sahip olan borçlular da istifade ederler.

MADDE 3 — Hazineden 25 mart 1931 tarihine kadar her nevi gayrimenkul satın alanlar tarafından henüz vadesi hulûl etmeyen taksitlere mahsuben gerek nakit ve gerek dördüncü madde mucibince tahvil olarak yapılacak tediyaatlar kabul edilir ve senevi % 6 iskontoya tâbi tutulur.

MADDE 4 — Hazinece satılmış olan her nevi gayrimenkul mallardan mütevellid borçlar için Devlet tahvilleri, bu tahviller hakkında hususî kanunlarında münderiç hükümler mucibince, kabul edilir.

MADDE 5 — 1773 ve 2222 sayılı kanunlar kaldırılmıştır.

B. E.

MADDE 2 — Hükümetin 2 nci maddesi aynen

MADDE 3 — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen

MADDE 4 — Hazinece satılmış olan gayrimenkul malların taksitleri için kabul edilecek Devlet tahvilleri hususî kanunlardaki hükümlere tâbidir.

MADDE 5 — 2554 numaralı kanunla uzatılan taksitler - gerek Vakıflar umum müdürlüğüne satılmış olsun ve gerek Maliye hazinesince satılarak aidiyeti itibarile Vakıflar umum müdürlüğüne devredilmiş bulunsun - bu kanunun birinci maddesinde yazılan mallara mun-

Hü.

Mal. E.

MADDE 5 — Bu kanun neşri tarihinden mu-
teberdir.

MADDE 6 — Bu kanunun hükmünü tatbika
Maliye vekili memurdur.

18 - II - 1936

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>I. İnönü</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>K. Özalp</i>
Da. V. V.	Ha. V. V.	Ma. V.
<i>C. Bayar</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>S. Arıkan</i>	<i>A. Çetinkaya</i>	<i>C. Bayar</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. E. Seydam</i>	<i>Rana Tarhan</i>	<i>Muhlis Erkmen</i>

MADDE 6 — Bu kanun neşri tarihinden mu-
teberdir.

MADDE 7 — Bu kanunun hükümlerini Ma-
liye vekili yerine getirir.

B. E.

hasır olmak üzere yirmi seneye çıkarılmıştır. Bunların bu suretle taksitlendirilmesinde bu kanunun neşrinden sonraki müddet için faiz yürütülmez ve şimdiye kadar vadesinde verilmeyen taksitler için vadelerinden itibaren geçen müddetlere aid eyyamı müteahhire faizi aranmaz.

Şu kadar ki; Vakıflar umum müdürlüğünce yapılacak ihbar üzerine üç ay zarfında borçlarını taksitlendirmeyen borçlular, bu madde hükümünden istifade edemezler.

Bu kanunun ikinci ve üçüncü maddelerindeki hüküm, Evkafın bu nevi malları hakkında da tatbik olunur.

MADDE 6 — Hükûmetin 5 nci maddesi aynen

MADDE 7 — Hükûmetin 6 ncı maddesi aynen